

การเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญของ แม่โจ้ "การเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ"

หากมองย้อนประวัติศาสตร์ของแม่โจ้ นับแต่โรงเรียนฝึกหัดครู ประถมศึกษาประจำภาคเหนือ จนกระทั่งใน 19 กุมภาพันธ์ 2518 ได้มีการเปลี่ยนแปลงครั้งยิ่งใหญ่ของการเป็นสถาบันการศึกษาของแม่โจ้ คือเรามีพระราชบัญญัติของสถาบันเทคโนโลยีการเกษตร พ.ศ. 2518 นั่นคือการเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจน เพราะเป็นการยกระดับวิทยาลัยเกษตรกรรมมาเป็นสถาบันอุดมศึกษา ต่อมาในปี 2539 ก็ได้ยกฐานะเป็นมหาวิทยาลัยแม่โจ้ มีพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยแม่โจ้ พ.ศ.2539 ซึ่งในยุคแรกๆ มีสถาบันการศึกษาสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยไม่มากนัก เราก็จะอยู่กลุ่มสถาบันอุดมศึกษายุคแรกๆ ของเมืองไทย จนปัจจุบันสถาบันการศึกษามีหลากหลายรวมถึงเอกชน เป็นหลักร้อย ซึ่งแม่โจ้ก็ยังคงอยู่ในกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาศึกษา ทปอ.(ที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย) 27 แห่ง ซึ่งเป็นสถาบันอุดมศึกษาชั้นนำของประเทศ ซึ่งปัจจุบันสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และมหาวิทยาลัย 27 แห่งได้ทยอยออกเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ อาทิ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี, มหาวิทยาลัยขอนแก่น, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ซึ่งล้วนแล้วแต่ได้มีการพัฒนาอย่างก้าวกระโดด ในทางที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง

สำหรับมหาวิทยาลัยแม่โจ้นั้น ปีนี้เป็นโอกาสที่ดี มีความเหมาะสมที่แม่โจ้จะออกมาเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ที่จะนำมาซึ่งสิ่งที่ดี สามารถประสบความสำเร็จในการบริหารจัดการ มีความเป็นอิสระขององค์กรที่จะเป็นประโยชน์เชิงสร้างสรรค์ให้แก่สังคมได้โดยไม่โดนระเบียบราชการปิดกั้น สามารถสร้างคุณภาพของอาจารย์และบุคลากร สร้างแรงจูงใจในการดึงดูดบุคลากรและทรัพยากรที่ความสามารถเข้าสู่มหาวิทยาลัย อันจะส่งผลต่อคุณภาพของบัณฑิตที่จบออกไป

“ครูเก่ง ศิษย์เก่ง”

รองศาสตราจารย์เพ็ญรัตน์ หงษ์วิทยากร รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ กล่าวว่า “จากการที่มหาวิทยาลัยจะเปลี่ยนเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ อาจมีนักศึกษากังวลเรื่องการขึ้นค่าเล่าเรียนนั้น จริงๆแล้วในความเป็นมหาวิทยาลัยเดิมในระบบราชการ ก็ได้มีการปรับค่าเล่าเรียนมาเป็นระยะตามสภาวะเศรษฐกิจ สังคม ตามรูปแบบการจัดการศึกษาอยู่แล้ว เช่น รูปแบบการศึกษาปริญญาตรี ระดับบัณฑิตศึกษา ทั้งภาคปกติ ภาคพิเศษ ซึ่งเกิดขึ้นจากความร่วมมือ ความต้องการของสังคม ส่วนใหญ่การจัดการศึกษาก็เพื่อประโยชน์ของสาธารณะชนเป็นหลัก เห็นได้ว่าแม้อยู่ในระบบราชการก็มีการขึ้น

ค่าเล่าเรียนตามสภาพเศรษฐกิจ ส่วนการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับ รัฐก็ยังคงหนุนเต็มที่เท่ากับที่เคยให้ตอนที่ เป็นมหาวิทยาลัยของรัฐ หากแต่ว่ามหาวิทยาลัยเป็นอิสระในการปรับโครงสร้างองค์กรให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด มีสิทธิ์บริหารการเงินงบประมาณ การบริหารหลักสูตร การบริหารจัดการภายใต้การกำกับนโยบายของสภามหาวิทยาลัย แต่เมื่อสภาพ

เศรษฐกิจเปลี่ยนแปลง ก็ต้องมีการปรับตามไปด้วยตามสภาพเศรษฐกิจ ดังนั้น มหาวิทยาลัยจึงยืนยันว่า การปรับค่าเล่าเรียน ไม่ได้ปรับเพียงเพราะเปลี่ยนแปลงมาเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับ การจัดการศึกษาได้ยึดประโยชน์ของสาธารณชนเป็นหลัก การเปิดหลักสูตร ต้องตอบสนองความต้องการของสังคมและตลาดแรงงาน หลักสูตรที่จัดการให้มีก็จะเป็นหลักสูตรที่รองรับอาชีพ หมายความว่าเมื่อนักศึกษาเข้าศึกษาที่มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เราสามารถบริหารจัดการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพเข้าสู่ตลาดแรงงานได้ แม้นักศึกษาอาจต้องลงทุนส่วนหนึ่ง แต่ไม่ได้หมายความว่าค่าเล่าเรียนจะขึ้นโดยพลการ มันจะมีกระบวนการคิดอย่างรอบคอบ สร้างความสมดุลกับประสิทธิภาพการบริหารองค์กร กับรายได้ที่ได้มาอย่างคุ้มค่า การขึ้นค่าเล่าเรียนจึงไม่ใช่ปัจจัยแรก

และอีกปัจจัยคือในปีนี้มหาวิทยาลัยได้พัฒนาระบบการบริหารจัดการทรัพย์สิน ซึ่งมีอยู่มากพอที่สามารถสร้างให้เกิดเป็นรายได้ ไม่ว่าจะเป็นการจัดการทรัพย์สินที่เป็นองค์ความรู้ของอาจารย์มหาวิทยาลัยที่สามารถต่อยอดให้เกิดผลทางธุรกิจได้ หรือทรัพย์สินการจัดการพื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด คิดว่ารายได้ส่วนนี้ช่วยสร้างความสมดุลให้กับรายได้จากค่าเล่าเรียนนักศึกษา จึงอยากให้นักศึกษาสบายใจได้ว่ามหาวิทยาลัยไม่ต้องการเพิ่มค่าเล่าเรียนจากนักศึกษา อยากฝากว่า “ครูก็ต้องมีศิษย์ ศิษย์ก็ต้องมีครู เราต้องนึกถึงกันและกัน ถ้าเราไม่นึกถึงกันและกัน เราก็อยู่ไม่ได้ ดังนั้น การอยู่ได้ขององค์กร ลูกศิษย์เป็นอันดับแรกที่เราต้องนึกถึงก่อน” จึงยืนยันว่าการขึ้นค่าเล่าเรียน ต้องมีความสมดุล สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ โดยคำนึงถึงความสมเหตุสมผล และคุณภาพการศึกษาเป็นหลัก”

ด้าน รองศาสตราจารย์ ดร.วิระพล ทองมา รองอธิการบดีฝ่ายพัฒนานักศึกษาและศิษย์เก่าสัมพันธ์ กล่าวเพิ่มเติมว่า “การเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ หรือ การออกนอกระบบ ไม่ใช่เรื่องใหม่เพราะว่ามหาวิทยาลัยแม่โจ้ ได้ยื่น พรบ. มานานตั้งแต่ 2547 แต่มีปัญหาของรัฐบาลจึงยังไม่สำเร็จ การออกหรือไม่ออกมันอยู่ที่ระบบ ระบบของคน ระบบของมหาวิทยาลัย ทุกวันนี้มหาวิทยาลัยเติบโต คนมากขึ้นถ้ายังใช้ระบบเดิมก็ไม่เหมาะ ปัจจุบันมีบุคลากร 5-6 ประเภท อยู่ด้วยกันทั้งข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้าง ฯลฯ ถ้าหากออกนอกระบบก็ก่อให้เกิดระบบการเปลี่ยนแปลงคือระเบียบต่างๆ ก็จะเหมือนกัน จะง่ายต่อการบริหารจัดการ ซึ่งสอดคล้องกับคุณภาพ การออกนอกระบบจริงๆ มันเกี่ยวข้องกับการพัฒนาบุคลากร และก็พัฒนาคุณภาพของการให้การศึกษาแก่นักศึกษา ซึ่งมันเชื่อมโยงกับนักศึกษาคือ เมื่ออาจารย์มีคุณภาพ ก็จะสอนเด็กให้มีคุณภาพ นักศึกษาจะ

เป็นบัณฑิตที่คุณภาพ นี่คือนสิ่งที่ปรารถนาเป็นหลักสำคัญของการออกนอกระบบหรือการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ แล้วนักศึกษา ก็จะได้คุณภาพที่ดีขึ้นกว่าปัจจุบันในระบบเดิม

และนอกจากในฐานะของผู้บริหารแล้ว ในฐานะของศิษย์เก่าแม่โจ้ รุ่น 49 ได้มองว่าปัจจุบัน อนาคตเป็นอย่างไร หากจะมองเรื่องกระแสการเปลี่ยนแปลงในอนาคต เราต้องสร้างระบบให้ดีขึ้น เพราะมหาวิทยาลัยแม่โจ้ เติบโตขึ้น มีนักศึกษาเกือบสองหมื่นคน มีบุคลากรเกือบสองพัน เราจึงต้องมีระบบที่ดี การออกนอกระบบเป็นการสร้างอนาคตของแม่โจ้ไปข้างหน้าเพื่อให้ยืนหยัดได้ และนำไปสู่ความเป็นสากลในอนาคต จึงเป็นขอฝากให้ทุกคน ทั้งนักศึกษาและบุคลากรทุกท่านได้ทำความเข้าใจร่วมกัน”

